

16. december 2010

Hver femte virksomhed har udenlandsk arbejdskraft

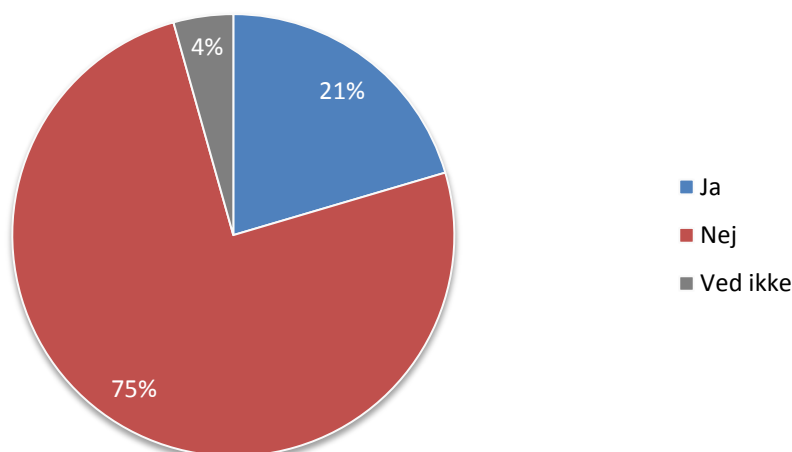
Udenlandsk arbejdskraft. Hver femte virksomhed har udenlandsk arbejdskraft ansat, og den udenlandske arbejdskraft udgør omkring 3 procent af arbejdsstyrken. Der er udenlandske medarbejdere i alle brancher, men især i landbruget og i hotel- og restaurationsbranchen er der mange virksomheder med udenlandsk arbejdskraft. Langt hovedparten kommer fra Tyskland og Polen eller fra Østeuropa i øvrigt, og mange er af egen drift søgt til Danmark. Blandt de, der har udenlandsk arbejdskraft, har 30 procent rekrutteret målrettet. Langt de fleste virksomheder afviser ikke at bruge udenlandsk arbejdskraft, men de virksomheder, der ikke har udenlandsk arbejdskraft, forudser oftere vanskeligheder end de virksomheder, som benytter sig af udenlandsk arbejdskraft. Udenlandsk arbejdskraft eller udenlandske medarbejdere er i undersøgelsen defineret som medarbejdere, der ikke har dansk statsborgerskab.

Hver femte virksomhed har udenlandske medarbejdere

21 procent af virksomhederne i Region Midtjylland har medarbejdere i Danmark, som ikke har dansk statsborgerskab. De har i gennemsnit 2,7 udenlandske medarbejdere. I forhold til alle virksomheder med 5 – 250 ansatte udgør de udenlandske medarbejdere 3 procent af arbejdsstyrken. I de virksomheder, der har udenlandske medarbejdere, udgør disse 21 procent.

Figur 1 Hver femte virksomhed har udenlandske medarbejdere ansat

Har virksomheden medarbejdere i Danmark, som ikke har dansk statsborgerskab?

Kilde: Det midtjyske Vækstlag, november 2010. 504 svar.

Primære erhverv og hotel- og restauration har ofte udenlandsk arbejdskraft

Virksomheder i de primære erhverv ansætter ofte udenlandske medarbejdere. Her har 72 procent af virksomhederne ansat medarbejdere uden dansk statsborgerskab. Der er formentlig primært tale om større landbrug. I hotel- og restauration har 43 procent af virksomhederne ansat medarbejdere uden dansk statsborgerskab.

Andelen af virksomheder med udenlandske medarbejdere er mindre i brancherne transport og post (5 procent), automobilbranchen (10 procent) og bygge- og anlæg (13 procent).

I gennemsnit har hver femte virksomhed udenlandske medarbejdere ansat.

I de virksomheder, som ansætter medarbejdere uden dansk statsborgerskab, er hver femte medarbejder uden dansk statsborgerskab. I de primære erhverv er det 42 procent af medarbejderne, og i transportbranchen er det 30 procent af medarbejderne, der har en udenlandsk baggrund. Se figur 2.

Virksomheder med mere end 20 ansatte har oftere udenlandske medarbejdere. Se figur 3.

Figur 2 Flest udenlandske medarbejdere i primære erhverv

Branche	Andel virksomheder med medarbejdere uden dansk statsborgerskab	Andel af medarbejdere uden dansk statsborgerskab i virksomheder, der har udenlandske medarbejdere ansat
Primære erhverv og forsyning	72%	42%
Industri	22%	10%
Bygge- og anlæg	13%	19%
Handel med motorkøretøjer	10%	25%
Engroshandel og agentur	18%	14%
Detailhandel	19%	21%
Transport og post	5%	30%
Hotel og restauration	43%	16%
Vidensservice	12%	20%
Anden service	35%	22%
Alle virksomheder	20%	21%
Antal svar	505	103

Kilde: Det midtjyske Vækstlag, november 2010. 505 og 103 svar.

Figur 3 Flest udenlandske medarbejdere i større virksomheder

Branche	Andel virksomheder med udenlandske medarbejdere
5 - 9 fuldtidsansatte	19%
10 - 19 fuldtidsansatte	17%
20 - 39 fuldtidsansatte	29%
40 - 250 fuldtidsansatte	30%

Kilde: Det midtjyske Vækstlag, november 2010. 502 svar. Signifikant forskel efter virksomhedsstørrelse. Ved ikke udeladt.

Tyskland, Polen og Østeuropa

De udenlandske medarbejdere kommer primært fra EU-landene omkring os, hvor lønniveauet er lavere. De største grupper kommer fra Tyskland og Polen – herefter er der en række østeuropæiske lande som Litauen, Ukraine, Bosnien, Rumænien, Letland og Bulgarien. Der er få eksempler på medarbejdere, der kommer fra lande uden for EU som Rusland, USA, Irak og Thailand.

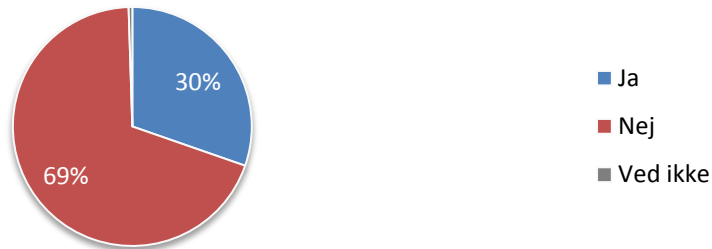
Figur 4 Hvilke lande kommer de udenlandske medarbejdere fra?

De fleste søger selv til Danmark

Hver tredje virksomhed med udenlandske medarbejdere har målrettet rekrutteret medarbejdere i udlandet. Syv ud af ti virksomheder har ikke målrettet rekrutteret medarbejdere fra udlandet. Se figur 5.

Figur 5 Har virksomheden målrettet rekrutteret medarbejdere fra udlandet?

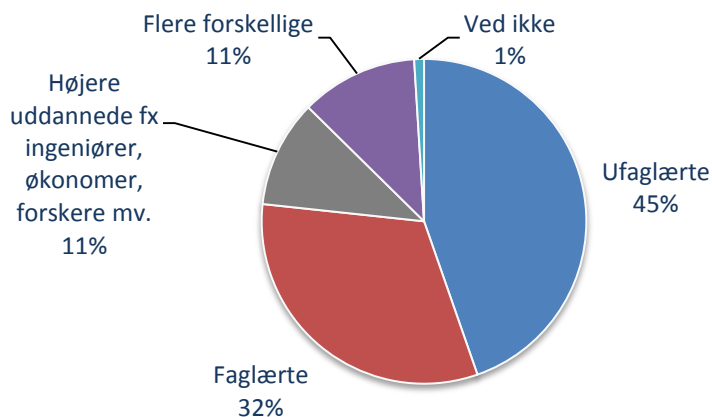

Kilde: Det midtjyske Vækstlag, november 2010. 103 svar.

Tre ud af fire er faglærte eller ufaglærte

De fleste virksomheder har faglærte og ufaglærte medarbejdere med en udenlandsk baggrund ansat. 11 procent har personer med en højere uddannelse, og 11 procent har flere personer ansat med forskellig uddannelsesmæssig baggrund. Se figur 6.

Figur 6 Hvilken uddannelse har medarbejderne med andet statsborgerskab end dansk?

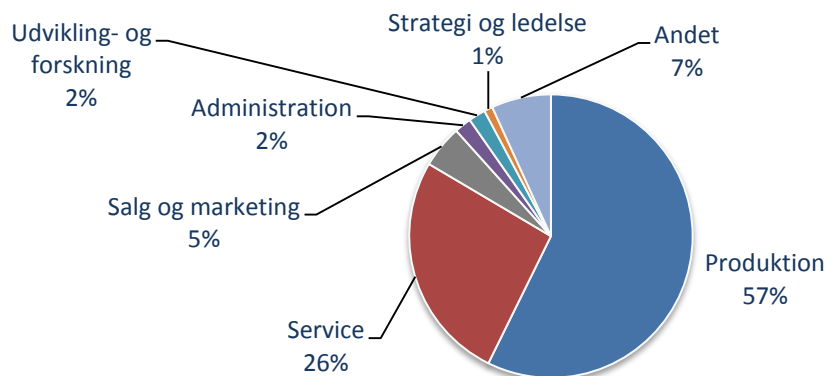

Kilde: Det midtjyske Vækstlag, november 2010. 103 svar.

Produktion og service er hovedopgaverne

Udenlandske medarbejdere ansættes hovedsagligt inden for produktion og serviceopgaver. 83 procent af virksomhederne har den type opgaver til de udenlandske medarbejdere. 3 procent har overordnede opgaver som udvikling og forskning samt strategi- og ledelsesopgaver til de udenlandske medarbejdere. Se figur 7.

Figur 7 Hvilke typer opgaver har medarbejderne med andet statsborgerskab end dansk i virksomheden?

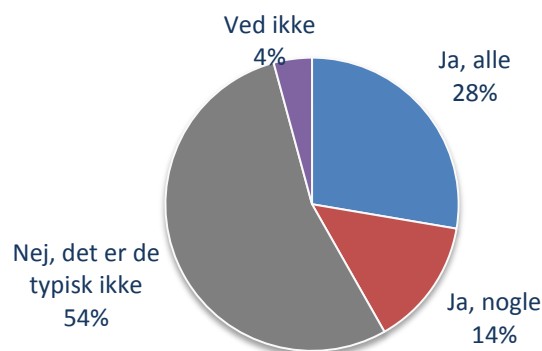

Kilde: Det midtjyske Vækstlag, november 2010. 103 svar.

Familien bliver hjemme

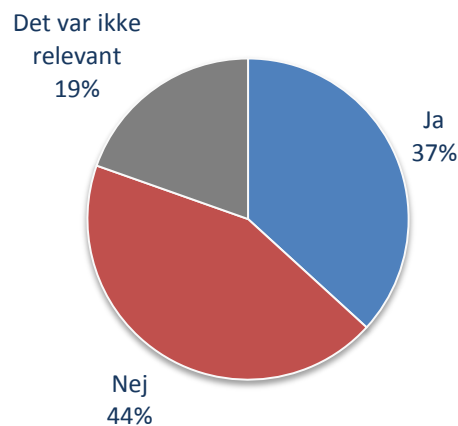
På 54 procent af virksomhederne er det indtrykket, at de udenlandske medarbejdere typisk ikke har flyttet familien med. I 28 procent af tilfældene er det alle medarbejderne, der er flyttet til Danmark med hele deres husstand. 37 procent af virksomhederne har hjulpet de udenlandske medarbejdere med at finde sig til rette i lokalsamfundet. Se figur 8 og figur 9.

Figur 8 Er medarbejderne med andet statsborgerskab end dansk flyttet hertil med hele deres husstand?

Kilde: Det midtjyske Vækstlag, november 2010. 103 svar.

Figur 9 Har virksomheden gjort en særlig indsats for, at medarbejderne med andet statsborgerskab end dansk finder sig godt til rette i lokalsamfundet?

Kilde: Det midtjyske Vækstlag, november 2010. 103 svar.

Sprog og kompetencer er det vanskeligste

Næsten halvdelen af virksomhederne peger på sprog som en af de største vanskeligheder ved at ansætte udenlandske medarbejdere.

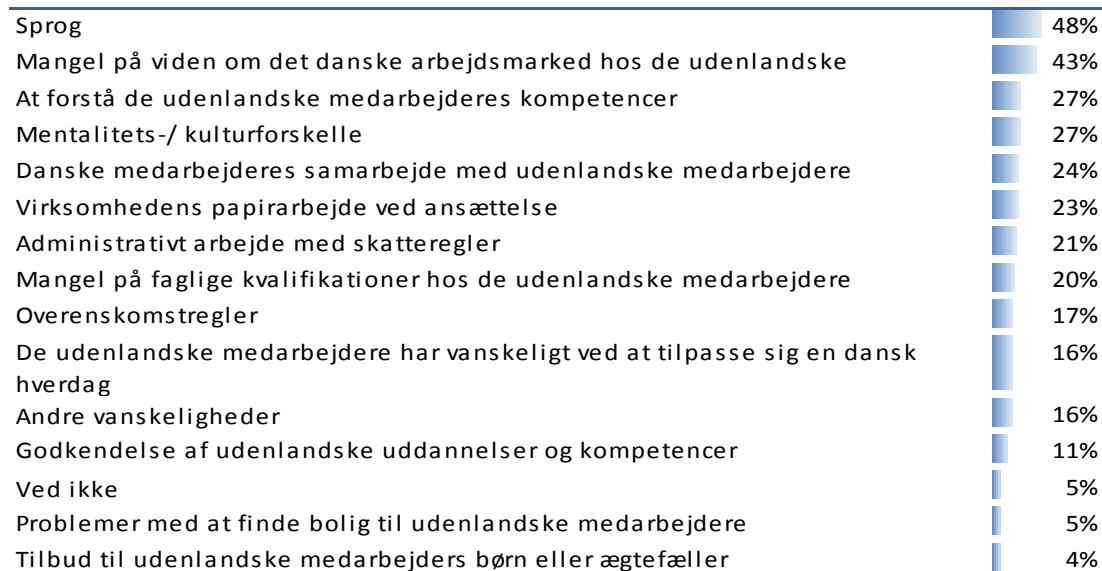
Ud over de sproglige barrierer finder virksomhederne det vanskeligt at forstå, hvad de udenlandske medarbejders kompetencer er. Det er et problem, som 43 procent af virksomhederne nikker genkendende til. 11 procent har oplevet vanskeligheder omkring godkendelse af de udenlandske statsborgeres kompetencer.

Arbejdspladskultur er nummer tre på listen. 27 procent af virksomhederne kender til vanskeligheder ved mentalitets- og kulturforskelle samt vanskeligheder ved danske medarbejders samarbejde med udenlandske medarbejdere. 16 procent har oplevet vanskeligheder, når udenlandske medarbejdere skal tilpasse sig en dansk hverdag.

Administrativt bøvl med håndtering af papirarbejde ved ansættelse af udenlandske medarbejdere og skatteregler giver vanskeligheder i hver femte virksomhed, og her til kommer overenskomstregler, der giver vanskeligheder i 17 procent af virksomhederne. Se figur 10.

Figur 10 Hvad er det vanskeligste ved ansættelse af udlændinge?

Jeg nævner nogle ting, der kan være vanskelige ved ansættelse af medarbejdere med andet statsborgerskab, og vil gerne vide, hvilke der har været vanskelige for jer (flere svarmuligheder).

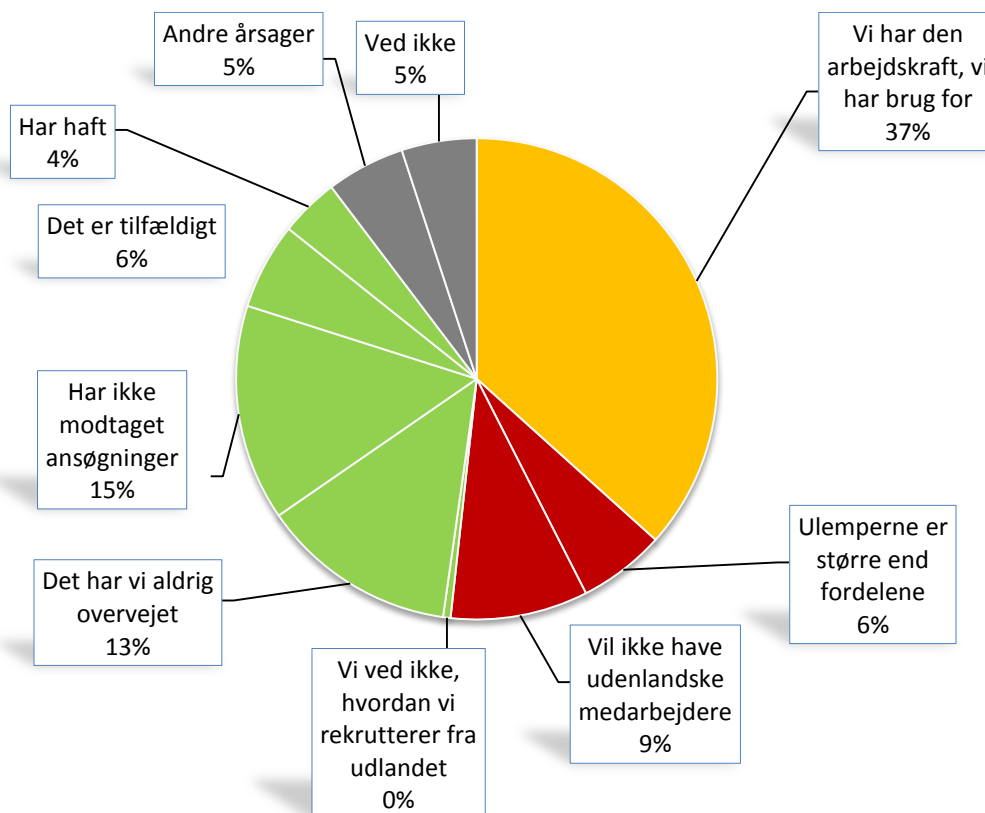
Kilde: Det midtjyske Vækstlag, november 2010. 103 svar

Åbenhed over for udenlandske medarbejdere

69 procent af virksomhederne har ikke medarbejdere ansat med andet statsborgerskab end dansk, men det er kun 6 procent af disse, der direkte angiver som begrundelse, at ulemperne ved at ansætte udenlandsk arbejdskraft forekommer større end fordelene. 9 procent har svaret, at de af princip kun vil have dansk arbejdskraft, eller fordi de har funktioner, der kun kan varetages af dansksproget personale eller personer med danske uddannelser. Der er således op til 15 procent af virksomhederne, uden udenlandsk arbejdskraft ansat, som helt afviser udenlandsk arbejdskraft.

37 procent har allerede den arbejdskraft, de har brug for, og har derfor ikke rekrutteret udenlandsk arbejdskraft. De resterende 48 procent af virksomhederne angiver primært, at det har de aldrig overvejet, og at de ikke har modtaget ansøgninger fra udenlandske medarbejdere. Set fra virksomhederne er det et tilfælde, at de ikke har udenlandsk arbejdskraft ansat. Forklaringen på, at disse virksomheder ikke har udenlandske medarbejdere, er hovedsageligt, at de ikke har forsøgt at få udenlandske medarbejdere, og at de ikke har fået nogle ansøgninger. 4 procent har tidligere haft udenlandske medarbejdere. I en situation med mangel på arbejdskraft vil disse virksomheder sandsynligvis kunne rekruttere udenlandske medarbejdere. Se figur 11.

Figur 11 Hvorfor har virksomheden ikke medarbejdere med andet statsborgerskab end dansk ansat?

Kilde: Det midtjyske Vækstlag, november 2010. 379 svar.

Det ser vanskeligere ud udefra

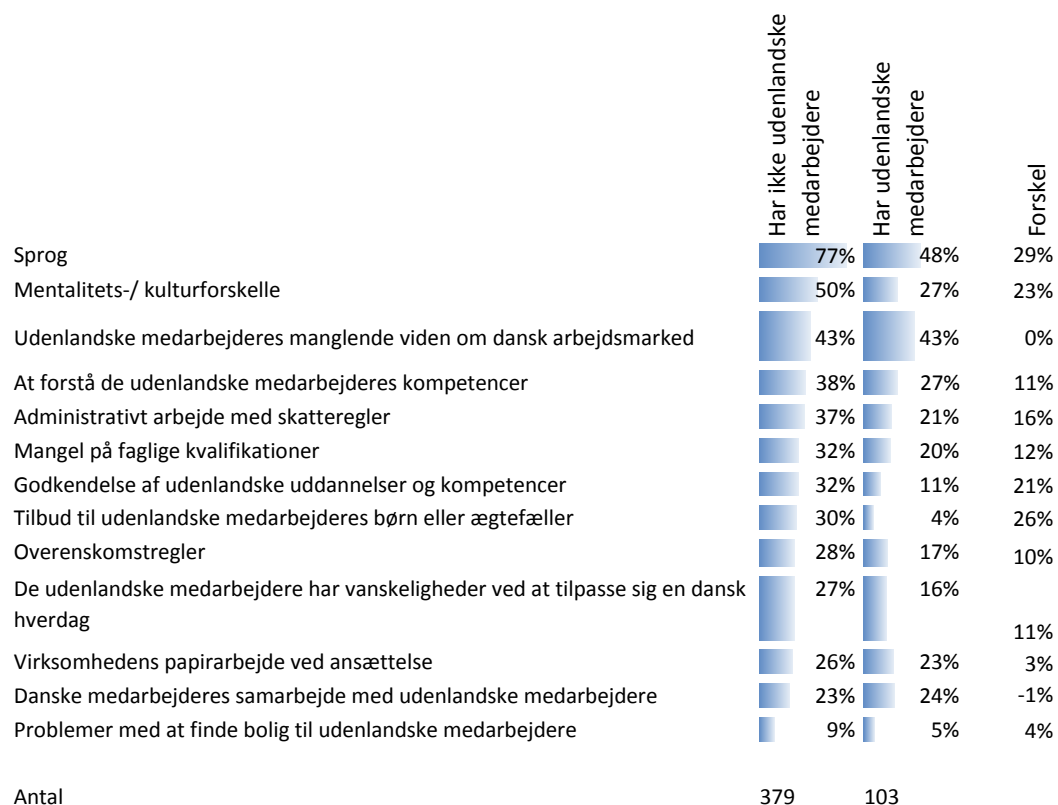
De 69 procent af virksomhederne, der ikke har ansat udenlandsk arbejdskraft, har et billede af vanskelighederne, der i prioritering passer godt med de vanskeligheder, som virksomheder med udenlandsk arbejdskraft reelt har oplevet.

Men for de virksomheder, der ser på og ikke selv har udenlandske medarbejdere ansat, ser vanskelighederne lidt værre ud. I gennemsnit ser 13 procent flere virksomheder et ”problem”, når de ikke har udenlandske medarbejdere. Det kan naturligvis skyldes, at vanskelighederne rent faktisk er lidt flere i disse virksomheder – men det kan også skyldes, at bøvlet med ansættelse af udenlandske medarbejdere forekommer større, end det i virkeligheden er.

De største forskelle findes på forventningen om vanskeligheder med sprog og om tilbud til udenlandske medarbejders børn og ægtefæller. Halvdelen af virksomhederne forventer desuden vanskeligheder med mentalitets- og kulturforskelle, men ”kun” 27 procent af de virksomheder, der har udenlandske medarbejdere, har oplevet disse vanskeligheder.

Figur 12 Hvad tror du, er det vanskeligste ved ansættelse af udlændinge?

Jeg nævner nogle ting, der kan være vanskelige ved ansættelse af medarbejdere med andet statsborgerskab, og vil gerne vide, hvilke du tror ville være vanskelige for jer (flere svar muligheder).

Kilde: Det midtjyske Vækstlag, november 2010. 379 svar

FAKTA OM "DET MIDTJYSKE VÆKSTLAG"

"Det midtjyske Vækstlag" er et repræsentativt panel af omkring 500 direktører for små og mellemstore virksomheder i Region Midtjylland. Virksomhederne har mellem 5 og 250 ansatte. Region Midtjylland gennemfører undersøgelsen i samarbejde med Teknologisk Institut og Jysk Analyse. Spørgsmålene er stillet i november 2010.

Svarene er vægtet i forhold til branchefordelingen i Region Midtjylland. Det betyder, at der kan være små forskelle i procenter og antal på tværs af tabeller og figurer.

Region Midtjylland stiller hvert kvartal spørgsmål til panelet om regionale erhvervspolitiske problemstillinger. Spørgsmål om panelet kan rettes til:

Søren Tranberg
Regional Udvikling

Region Midtjylland
Skottenborg 26
DK-8800 Viborg

Tlf.: +45 8728 5089

E-mail: Soeren.Tranberg@ru.rm.dk